

cramento Pœnitentiæ valido, sed informi.

34. *Quest. 5.* Quid sunt Sacramentalia, & quomodo gratiam conferunt? R. sunt ritus seu actus externi Religionis, ad colendum Deum accommodati. Tales vocari solent oratio Dominica, aqua benedicta, usus eulogiarum, confessio generalis, benedictio Episcopi, eleemosyna. Ad hæc etiam revocantur tussio pectoris, exorcismi, insufflationes sacræ, & similia, partim ab Apostolis, partim ab Ecclesia postea instituta, quæ vim habent remittendi peccata venialia, ut docent TT. omnes cum S. Thoma 3. p. q. 87. Utrum autem per Sacramentalia condonentur venialia *ex opere operato*; an solum, prout nobis excitant pios motus doloris, aut caritatis, non convenit inter DD. licet hæc ultima sententia communior sit, & D. Thomæ doctrinæ magis consona. Suarez, Lugo, & alii.

35. Quandoque Sacramentalia, operantur beneficia corporalia, v. g. sanitatem, fugam Dæmonis, & similia, sive id fiat per modum impetrationis, sive per specialem virtutem eis a Deo collatam. Inter Sacramentalia numerantur *Agnus Dei* ex cera a Papa benedicta, quos inaurare, aut pingere, vetitum esse sub excommunicatione, ait Azorius. Vendere autem eos ratione materiæ licitum est; erit autem simonia, vendere eos carius, quia sunt benedicti. Non licet uti candelis, & aqua benedicta ad usum profanum; cum sint res sacræ, & sancte sint tractandæ. Non erit tamen peccatum, quicquid dicat Gretserus, ossa agni benedicta, &

putamina ovorum canibus projicere, modo non sit contemptus rei sacræ. Missalia, Biblia sacra, sic ut & sacræ imagines non sunt adhibendæ ad usus profanos. Secus vero de aliis chartis, in quibus forte scripta sint nomina sacra. Ita-Gobat, & La-Croix.

TRACTATUS II.

DE BAPTISMO, ET CONFIRMATIONE.

CAPUT PRIMUM.

De Baptismi essentia, & conditionibus.

1. **B**aptismus græce ablutionem, sive immersionem in aqua significat. Triplex autem distingui solet; *fluminis* de quo postea; *fluminis*, & *sanguinis*. Baptismus *fluminis* est perfecta conversio ad Deum per contritionem, vel amorem Dei super omnia cum voto, vel desiderio suscipiendi baptismum aquæ. Supplet hujus vicem secundum Trident. *Sess. 14. cap. 4.* quoad remissionem culpæ, licet non imprimat characterem, nec tollat omnem reatum pœnæ. Dicitur autem *fluminis*, quia fit per Spiritus S. impulsus, qui dicitur *flamen*. Fides autem docet, per illum homines etiam salvos fieri ex Trid. *Sess. 6. c. 4.* dicente, neminem salvari posse sine *lavacro regenerationis, aut ejus voto.*

2. Jam vero baptismus *sanguinis* est mors,

tolerata pro Christi fide, vel pro alia virtute Christiana, ut docet *S. Th. 2. 2. q. 124. a. 5.* In multis autem comparatur cum baptismo, quia ad instar illius remittit culpam, & poenam, etsi non ita stricte ex opere operato, ut Sacramentum, sed ex quodam privilegio ratione imitationis passionis Christi. Ideo Martyrium prodest etiam infantibus, & Ecclesia colit ut veros Martyres SS. Innocentes; contrarium autem docere, inquit Suarez, saltem est temerarium. In adultis autem requiritur acceptatio martyrii, saltem habitualiter ex motivo supernaturali, contra ac pauci sentiunt, qui nullam requirunt acceptationem. *Effusio vero sanguinis*, inquit *D. Th. 3. p. q. 66. a. 12. non habet rationem baptismi, si sit sine caritate.* Utrum autem sufficiat attritio ad remissionem culpæ per martyrium, an contrito sit quoque necessaria, disputant, TT.

3. Baptismus *fluminis*, qui magis proprie baptismus dicitur, est: *Sacramentum novæ legis a Christo Domino institutum ad spiritualem regenerationem, per ablutionem corporis externam sub præscripta forma verborum.* Hinc materia remota baptismi est aqua naturalis, sive elementaris ex 1. *Joan. 3. nisi qui renatus fuerit ex aqua, & Spiritu S. non potest introire in regnum celorum.* Materia proxima est ablutio corporis per aquam naturalem. Forma baptismi sunt illa verba: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. A.* quibus non differt quoad substantiam illa Græcorum forma; *baptizetur servus Christi in nomine Pa-*

tris, &c. Damnata autem fuit ab Alex. VIII. propositio dicens: *Valuit aliquando baptismus sub hac forma collatus: in nomine Patris &c. prætermisiss illis: Ego te baptizo, &c.* Hactenus in universum de materia, & forma baptismi: de illis nonnulla speciatim scire, oportet.

4. *Quest. 1.* Quænam est materia certe valida, quænam dubia baptismi? R. loquendo de materia remota, omnis aqua naturalis, quæ proprie speciem aquæ retineat, sive fontium sit, sive fluminum, sive putei, sive cisternæ, sive calida, sive frigida certo valida est. Item aqua resoluta ex nive, vel grandine. Aqua item sulphurea, sive *materialis*, ut loquuntur *D. Thoma, S. Antonius, & alii.* Aqua defluens nimbo tempore ex arborum foliis, parietibus, &c. etiam si turbida sit, vel mixta cum alia materia, modo aqua sit prædominans. Denique ros, & vapor densatus, collectus v. g. ex olla, ut notat *La-Croix, & adhæret Concina;* non vero succus expressus ex floribus, herbis, & radicibus, ut monet *S. Th.* Multo minus lac, vinum, sanguis, urina & similia, quæ communiter non censentur aqua naturalis. Textum autem *Stephani II.* ubi videtur approbasse baptismum in vino collatum, supposititium censent *Gonet, Tourneley, & alii.*

5. R. 2. Materia dubia baptismi est 1. jus, & lixivium, quamvis multi cum *S. Th. q. 66. ar. 4.* dicant esse materiam aptam baptismi, modo non habeant plus de aliena substantia, quam de aqua. 2. aqua ex sale soluta. 3. Cere-

visa tenuis, & tenue atramentum. Idem dicunt multi de aqua per alchimiam expressa ex radicibus, herbis, & floribus, quæ saltem est materia dubia baptismi; etsi alii id negent cum D. Th. eo quod sit aqua artificialis, & non naturalis. De saliva autem, sudore, & lacrymis dicendum, esse materiam omnino ineptam, ut constat ex declaratione Innoc. III. quoad salivam, & ex jure Can. c. in quadam de celeb. Misæ quoad phlegma, accepto hoc nomine tam pro sudore quam pro lacrymis. Inter dubiam autem materiam numeratur aqua fluens ex vite, aliisque arboribus, atque idem aliqui dicunt de glacie, & nive non soluta, quæ in necessitate adhereri possunt sub conditione.

6. Atque hic sedulo notandum, in extrema necessitate, si nequit haberi materia certa, adhibendam esse dubiam sub conditione. Quod verum est, etiam si opinio pro valore Sacramenti non sit nisi tenuiter probabilis, ut monent Holzman, Antoine, & alii; quia conditio, sub qua ministratur Sacramentum, tollit injuriam Sacramenti, & aliunde necessitas est justa causa ita ministrandi, quæ obligat sub gravi Ministrum ex præcepto charitatis. Aqua ex præcepto Ecclesiæ debet esse benedicta, adeoque extra necessitatem uti aqua non consecrata mortale est ob Sacramenti reverentiam. Excusant tamen multi a mortali baptizantem privatim sine aqua benedicta.

7. *Quæst. 2.* Quænam requiritur ablutio corporis ad valorem baptismi? R. sufficit quæ-

vis ablutio corporis, sive fiat per immersionem, sive per aspersionem, vel per infusionem; servanda tamen est praxis uniuscujusque Ecclesiæ. Et quamvis trina immersio, vel infusio necessaria non sit, ut constat ex Tolet. Concilio, ubi tamen hæc viget consuetudo, graviter peccaret, qui aliter baptizaret, ut docet D. Th. q. 56. art. 8. Aliquando in Ecclesia una tantum immersio fuit adhibita. Hodie apud nos trina infusio est in usu, atque ita præcibitur in Rituali Rom. & quidem cum gravis sit materia, sub gravi ritu obligat. Curandum autem est, ut forma non perficiatur, antequam trina fiat ablutio; nec ter, sed semel tantum verba sunt pronuntianda.

8. Quænam autem corporis pars sit abluenda, ut valeat baptismus, controvertitur á DD. Illud certum est, valere baptismum in toto corpore, aut saltem in capite/collatum, tanquam parte principali corporis. Et quamvis communis opinio doceat valere etiamsi conferatur in scapulis, humeris, aut alia corporis parte principali, non licet aliter baptizare, quam in capite extra necessitatem. Imo si quis in necessitate caput non ablueret, deberet iterare baptismum sub conditione ex D. Th. loco nuper citato, licet nonnulli contradicant. Qui absque dubio iterandus est, si ablutio fiat in aliqua ex partibus minus præcipuis, puta, digito, pede, capillis cum dubius sit saltem baptismus in illis collatus. Invalidus est autem, si aqua tantum vestes contingat, corpori contiguas.

9. *Quæst. 3.* An valeat baptismus, si quis projiciat infantem in puteum, vel flumen, & formam pronuntiet? R. Negant Scotus, & alii; affirmant Suarez, Layman, & alii multi. Certum autem est, non licere ita infantem projicere, etiam si mox absque baptismo sit decessurus, cum nunquam liceat directe innocentem occidere. Et ob eandem rationem non licet incidere ventrem matris proxime morture, ut ejus infans baptismum recipiat, ut expresse docet D. Th. qui in 3. p. qu. 68. art. 11. ait: *non debet homo occidere matrem, ut baptizet puerum; si tamen mater mortua fuerit, vivente prole in utero, debet aperiri, ut puer baptizetur.* Addunt aliqui, aperiendum esse viventis matris uterum, si judicio Chirurgi possit incisio fieri absque periculo mortis Matris.

10. *Quæst. 4.* An puer in periculo mortis possit baptizari in utero matris? R. 1. non valere baptismum, si conferatur puero, ablundo corpus matris. Ita omnes; quia sic infans in se non ablueretur, quod ad baptismum est omnino necesse. 2. in casu veræ necessitatis non esse expectandum, ut puer ex utero omnino egrediatur, sed in quacunque parte corporis manifestetur, esse abluendum, quamvis postea natus puer iterum sub conditione sit baptizandus, si in aliqua minus principali parte sit ablutus. 3. nondum esse ab Ecclesia decisum, an valeat baptismus, etsi nulla pueri pars in lucem prodierit, si per instrumentum puer aqua tingi possit. Unde

in re dubia Benedictus XIV. post explicatas varias hac de re opiniones, earumque fundamenta lib. 7. de Syn. c. 5. concludit: *ad Parochos pertinere obstetrices instruere, prout cum casus evenerit, in quo infantem, nulla adhuc sui parte editum, mox decessurum prudenter timeant, illum baptizent sub conditione, sub qua pariter erit iterum baptizandus, si periculum evadat, & foras prodeat.*

11. Notat tamen ad valorem baptismi non sufficere quancumque aquæ contactum, sed requiri successivum per applicationem aquæ cum motu locali circa partes corporis; vas enim licet aqua plenum non dicitur abluï, nisi ei aqua per motum applicetur. Unde extra necessitatem non licet intingere puerum per modum aquæ lustralis: neque sufficit una, vel altera gutta ipsum aspèrgere. Multo minus valet baptismus, si quis labatur in aquam, vel ab alio protrudatur, & alter formam pronuntiet. Idem enim debet esse Minister, qui abluat, & pronuntiet verba formæ constituentia. Si quis autem digitis, vel manu madefacta puerum abluat, valet baptismus juxta multos cum Scoto; sed Tournelyus dubitat.

12. *Quæst. 5.* Quænam est forma baptismi certa, quænam dubia? R. 1. forma necessaria ex Florentino, & Rit. R. est hæc; *ego te baptizo in nomine Patris & Filii, & Spiritus S. Amen.* Quibus verbis significatur 1. persona baptizantis. 2. persona baptizati. 3. actio baptizandi. 4. unitas Divinæ naturæ, & Personarum Trinitas, idque explicite proprio

uniuscujusque nomine. Hinc valide baptizat, qui pro *baptizo* dicat *abluo*, *mergo*, cet. idem exprimentia. Pariter qui pro *Te* utatur communi nomine, vel proprio; vel reticeat personam baptizantis, cum Ecclesia in Conc. Flor. approbarit Græcorum formam: *baptizetur servus Christi* cet. quæ solum implicite baptizantem continet. Nec verbum *amen* pertinet ad essentiam baptismi; quia sine illo omnia per formam significata salvantur.

13. R. 2. Non valet hæc forma: *baptizo te in nominibus Patris, & Filii, &c.* quia multiplicatur natura, seu essentia Divina. Nec valet sub hac formula: *in Patre, & filio; vel cum Patre, & filio, vel in nomine Patris per filium, &c.* similibus significantibus diversitatem naturæ, aut ejus unitatem non satis explicantibus. Imo nisi explicentur singillatim personæ, adeoque invalida est forma: *ego te baptizo in nomine Dei, vel SS. Trinitatis, vel in nomine Dei unius, & Trini, vel ommissa aliqua persona Divina.* Quo pacto autem intelligendum sit illud Act. c. 8. *in nomine Christi baptizabantur viri*, disputant TT. & interpretes. Scotus, & alii volunt, Apostolos valide baptizasse in nomine Christi ex speciali dispensatione. Alii probabilius intelligunt illa verba *in nomine Christi*: in virtute Christi, sive in baptismo Christi, ad differentiam baptismi Joannis, putantque ab Apostolis baptizatum fuisse sub eadem forma, qua nos utimur. Quicquid de hac controversia fuerit, hodie certum est baptismum esse invalidum, nisi confera-

tur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. ut declaravit Pelagius Papa in c. *Si revera de Cons. dist. 4.* Nec obstat textus Nicolai Papæ ad Bulgaros respondentis validum esse baptismum in nomine J. Christi tantummodo collatum. Nicolaus enim solum fuit interrogatus, an valeret baptismus a Judæo collatus, responditque affirmando, atque obiter de forma baptismi Ambrosii mentem exposuit, nihil omnino ex cathedra definiendo.

14. R. 3. dubia est forma baptismi: *in nomine Patris, in nomine Filii, in nomine Spiritus S. item in nomine genitoris, & geniti, & ab utroque procedentis.* Quod si proferatur: *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. & Mariæ Virginis*, attendenda est intentio Ministri, qui si Mariam voluit exprimere in eodem sensu, quo Personas Trinitatis, vere non baptizavit, cum ille sensus contrarius sit institutioni Christi, valet autem baptismus, si solum ipsam vocare voluit ut adjutricem. In universum vero videndum est, an mutatio fuerit accidentalis, an substantialis; prima enim non reddit baptismum invalidum, reddit vero secunda. Mutatio autem erit substantialis, cum variatur substantia sensus à Christo Domino intenti; accidentalis autem erit, cum manente eodem sensu solum variantur verba, quæ non vitiant baptismum, modo in Ministro sit animus faciendi id, quod intendit Ecclesia. Nemini autem licet aliis verbis, uti, quam in Rituali præscriptis, possunt autem proferri in lingua vernacula, & sæpe ita proferri oportet a mulieribus ob errandi periculum, si latine loquantur.

CAPUT II.

De Ministro Baptismi.

15. *Quæst. 1.* Quisnam sit Minister baptismi? R. omnis homo ratione utens, sive sit vir, sive femina, sive fidelis, sive infidelis valide baptizat. Sic definitum est in decreto fidei Eugenii IV. & in Conc. IV. Lateran. c. firmiter de Summ. Trin. ubi dicitur: *firmiter baptismum tam parvulis, quam adultis in forma Ecclesiæ a quocumque rite collatum proficere ad salutem.* Imo, urgente necessitate, quilibet potest, ac debet baptizare, ut proximi æternæ salutis subveniat. Extra necessitatem vero nemini licet baptizare, nisi Ministro ordinario, qualis est Episcopus, Parochus, Sacerdos, & Diaconus. Peccant autem Diaconus, & Sacerdos, qui absque facultate Parochi, vel Episcopi baptismum conferunt. Nec vero Episcopus, aut Parochus licite possunt ministrare baptismum in aliena Diœcesi, vel parochia, nisi cum tacita, vel expressa proprii Sacerdotis facultate, quia violarent jus Episcopi, vel Parochi.

16. *Quæst. 2.* Quis ordo servandus est inter baptismi Ministros? R. extra urgentem necessitatem Parochus primo loco baptizare debet; eo deficiente quilibet alius Sacerdos; Sacerdoti succedit Diaconus, Diacono Subdiaconus, & huic alii Clerici in minoribus ordinati, suo quisque ordine, & gradu. Mulieribus præferendi sunt viri, infidelibus fideles. Aliquando tamen oportet hunc ordinem non servare, v. g. si mulier magis perita sit, quam vir, aut pudoris gratia oporteat femi-

nam præferri. Hinc Rit. Rom. præscribit; *curare debeat Parochus, ut fideles, præsertim obstetrices rectum baptizandi ritum probe teneant, & servent.* An autem graviter peccet laicus, qui in necessitate baptizet, dum Sacerdos adest? negant aliqui apud Salmant., alii tamen plures affirmant cum Suarez, quia vere tunc usurpat jus Sacerdotis, & injuriam facit Sacramento.

17. *Quæst. 3.* An duo simul baptizare possint? R. 1. invalidus est baptismus, si unus abluat, alter verba pronuntiet; quia formam adhibet falsam, dicens, se baptizare, cum re vera non abluat. Ita omnes cum S. Th. 3. p. q. 67. Sunt tamen, qui putent, posse id fieri sub conditione in gravi necessitate, ut v. g. si mutus ablueret cæcus autem formam pronuntiaret. Ita Cajet. Suarez, alii; sed eventus hic erit certe rarissimus, & in eo, periculo elapso, debet infans iterum sub conditione baptizari.

18. *Quæst. 4.* Quo tempore infantibus baptismus sit conferendus? R. graviter peccare parentes, qui per multum temporis puerorum baptismum differunt. Est communis T. T. doctrina ex pluribus Conciliis Provincialibus, quæ decernunt pueros quam primum esse baptizandos. Et Rit. Rom. præscribit: *Parochus hortetur, ne pueris Sacramentum tantopere necessarium nimium differatur cum periculo salutis.* Quale autem spatium temporis nimium censeatur, non convenit inter DD. Jueninus gravem dilationem censet, quæ unum, vel alterum diem excedat; sed hæc opinio plus justo severa est. Alii cum Suarez non esse gravem putant, si mensem non attingat. Commu-

nior tamen sententia, & probabilior cum Soto, Roncaglia, aliisque tenet, nimium non differri baptismum, modo intra 10 dies, vel undecim conferatur.

19. *Quest. 5.* An possint pueri baptizari sine solemnitatibus ad Ecclesia præscriptis? R. neg. nisi gravis causa excuset, cum Ecclesia ob honorem Sacramento debitum solennes ceremonias graviter præscribat. Quod si urgente necessitate, solemnitates omittantur debent postea rite suppleri. Nec possunt domi privatim baptizari, nisi liberi Regum, vel Principum ex Clem. unica de Bapt. Hinc Laymanus putat graviter peccare Magnates, qui extra necessitatem filios suos faciunt privatim baptizari, ut deinde cum pompa ceremoniæ in Ecclesia perficiantur. Ego tamen existimo hanc consuetudinem, ubi jamdiu sit introducta, non esse, facile damnandam. *La-Croix de bap. n. 337.*

CAPUT III.

De suscipiente Baptismum.

20. *Quest. 1.* Quodnam est subjectum capax baptismi? R. omnis, & solus homo vivens, sive infans sit, sive adultus, modo nondum sit baptizatus. Perpetuo amentes, qui nunquam usi sunt ratione, valide baptizantur, quia censentur ejusdem conditionis, cum infantibus. Quod si aliquando usum rationis habuere, non valet baptismus, nisi eum ante amentiam petiverint. Nec vero validus est baptismus iteratus, nisi sub conditione, & justa de causa. Rebaptizantes autem

fiunt irregulares, & in jure civili subjacent pœnæ mortis. Quam tamen pœnam non incurruunt rebaptizantes sub conditione, etiam sine causa. An autem isti evadant irregulares? Disputant DD. qui certe non negant eos gravis sacrilegii reos esse.

21. Nondum perfecte natus bantizandus est, si sit periculum; modo pars aliqua possit ablui. Imo ut probabiliter antea diximus, in imminente periculo, potest infans sub conditione baptizari in utero matris, si per syphonem aqua tingi possit. Sunt etiam sub conditione baptizandi foetus abortivi, in quibus aliquod signum vitæ sit, licet dubium, & æquivocum, quicquid contrasentiat Natalis Alexander. Præsertim cum hodie recepta sit opinio, foetum jam tum ab initio sui conceptus, vel saltem post dies aliquot, animam informari. Sed non debet baptizari massa carnea, quæ nulla constat organorum dispositione, ut notat Tournelyus, cum a Rit. Ramano requiratur ad baptismum in parvulo, ut indicet aliquem motum vitalem.

22. *Quest. 2.* An sit validus baptismus uni a pluribus collatus, & an plures simul ab eodem possint baptizari? R. 1. si plures simul abluant, & formam pronuntient, erit validus baptismus, modo quisque intendat baptismum conferre, independenter ab alio; secus vero, si unusquisque baptizare intendat in consortio alterius, tanquam causa partialis, quia forma non redderet sensum verum. Ita S. Th. Suarez, & alii communiter, qui notant baptizantes priori modo graviter peccare contra ritum Ecclesiæ. R. 2. valide, sed ex-

tra necessitatem illicite plures ab eodem baptizantur sub hanc forma: *ego vos baptizo in nomine*, cet. Qua ratione solum uti licet imminente mortis periculo, cum tempus non suppetit singulo seorsim baptizandi.

Notandum est etiam validum esse baptismum puero collatum, quem forte minister putat esse puellam, vel e contrario; quia ipsius mens erat præsentem baptizare.

23. *Quæst. 3.* An. & quando liceat monstris baptismum ministrare? R. si capite, & pectore speciem hominis exhibeat monstrum, licet alia membra ferina sint, est absolute baptizandum; secus vero si pectus, & caput sit ferinum. Quod si caput tantum ferinum sit, certa humana, differendum est, donec melius dignoscatur, nisi mortis sit periculum, in quo baptizari debet sub conditione. Notat tamen Tournelyus cum S. Th. baptismum esse sub conditione ministrandum, cum dubitatur homine sit, an bellua, si prodierit ex congressu hominis cum fœmina, vel ex illius concubitu cum bestia; non ita si ex fœmina, & bruto, cum non descendat ex Adâmo, utpote non conceptum ex virili semine. Quod si membra sint geminata, ut dubitetur, unane, an plures sint personæ, inquit Rit. R. non baptizentur, donec id discernatur. Discerni autem potest, si habeat unum, vel plura capita, vel pectora; tunc enim totidem erunt corda, & animæ, & eo casu singuli seorsim sunt baptizandi. Quando vero non est certum Ministro esse duas personas, vel quia duo capita, aut duo pectora non habet bene distincta tunc debet primum puer

unus absolute baptizari, & postea alter sub conditione, *si non es baptizatus* cet.

24. *Quæst. 4.* An, & quando baptizandi sit filii infidelium? R. 1. baptismum illis collatum, etiam invitis parentibus, validum esse. Ita DD. communiter cum S. Antonino, & Augustino, qui ep. 98. rationem affert: *Non enim scriptum est, nisi quis renatus fuerit ex parentum voluntate, sed nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu S. 2.* quod si parentes fideles a fide deficiant, eorum proles, ipsis invitis, possunt baptizari. Sicut enim Ecclesiæ potestas est coercendi parentes ad fidem observandam, ita ad separandos ab eis filios; id quod locum habet, si unus tantum parentum fuerit antea fidelis. Quod si proles mansura sit apud parentes hæreticos, non posse baptizari ob periculum perversionis, censent Suarez, Salmant., Concina, alii. Verumtamen alii multi affirmant; tum quia perversio non est adeo certa, cum plures in infantia decendant; tum quia idem urget periculum, si proles non baptizetur, baptizatur enim ab hæreticis, a quibus verum baptismum conferatur. Secus vero dicendum, si baptismum invalide conferatur, ut conferri solet apud Anabaptistas, & apud Lutheranos quosdam, & Calvinianos, quia istorum proles cum filiis infidelium comparantur.

25. R. 3. filii infidelium rationis compotes, si baptismum petant, possunt, ac debent baptizari, etiam reluctantibus parentibus. Imo & baptizati debent segregari a parentibus, ut a periculo perversionis avertantur. Ita TT. com-

munitur; & novissime Bened. XIV. ex Conc. Tolet. relato c. *de Judæis*. Qui docet cum Lugo, in dubio rationis puerum, qui septennium attingit, posse baptizari, cum pro rationis usu stet præsumptio: si vero nondum septennium implevit, differendum esse baptismum, donec constet de perfecto ipsius rationis usu; monet tamen sapienter, ipsum interea segregandum esse a parentibus, & in tuto loco custodiendum.

26. R. 4. posse, ac debere baptizari prolem, si versetur in proximo periculo mortis. Ita DD. laudati cum Bened. XIV. qui in hanc rem affert duo decreta S. Cong. R. 5. filium qui positus est extra potestatem parentum infidelium, posse baptizari, modo non sit prudens timor, quod ad eos postea revertatur. Idemque dicendum est cum laudato Bened. XIV. de filiis a parentibus infidelibus expositis, vel derelictis, cum eo ipso liberi sint a patria postestate ex c. 1. *de infant. & lang. expos.* nec illis reddendi sunt, etiamsi postea petantur. Quod alii jure extendunt ad liberos infidelium perpetuo amentes, atque etiam ad eos, qui in bello justo capti sunt, aut nati sunt ex mancipiis Christianorum, cum in utrosque Domini potestatem habeant.

27. Quod si unus parentum consentiat, altero reluctantante, potest baptizari. Imo si mortuo Patre, avus Paternus consentiat, matre reluctantante, ut declaravit Greg. XIII. Quid si uterque Parens repugnet? R. si filius manere debeat in potestate parentum, non licet eum baptizare ob certum periculum perversionis. Ita de-

crevit S. C. S. Off. an. 1703. Et licet multi cum Scoto censeant ipsos saltem auctoritate publica posse subtrahi a parentum potestate, ut baptizentur; hæc tamen sententia vix potest in praxim deduci ob gravia incommoda, quæ inde orientur. Atque hinc D. Th. ait Ecclesiam nunquam consuevisse baptismum conferre filiis infidelium, invitis parentibus. Imo pro Hebræorum filiis extat Const. Julii III. imponens suspensionem, & pœnam mille ducatorum filios Hebræorum baptizantibus contra voluntatem Parentum. Idque confirmavit S. Cong. C. 16. Julii 1639. statuens, nullo modo baptizandos esse liberos Hebræorum sine ipsorum consensu, donec legitimam ætatem attigerint. Quod si Parentes Judæi filium offerant baptizandum, ut a morbo liberetur, baptizari debet ex dec. S. C. Off. 24. Sept. 1699. Sed rite baptizatus avelli debet a parentibus, ut christiane instituat.

Vide alia de hoc argumento apud Bened. XIV. in ep. ad Archiepiscopum Sarsensem, tum in egregio Opere de Syn. Diœces. lib. VII. c. 6.

28. *Quest. 5.* An baptismus iterari possit? R. 1. baptismum valide semel susceptum non posse iterari. Constat ex ep. Paoli ad Ephes. 4. *Unus Deus, una fides, unum baptisma.* 2. ex perpetua praxi, & traditione Ecclesiæ: 3. ex Conciliis Floreat. & Trid. Sess. 7. Can. 11. Unde baptismi iteratio grave sacrilegium est tum ex parte ministrantis, tum ex parte illius, qui scienter recipit ex c. 108. de *Consecr.* R. 2. baptismus debet sub conditione iterari, cum prudenter dubitatur utrum valide sit collatus. Con-

tat ex c. 2. de bapt. ubi Alex. III. ait: *de quibus dubium est, an baptizati fuerint, baptizentur his verbis præmissis: si baptizatus es, non te baptizo; sed si nondum es batizatus, ego te baptizo, cet.*

29. Id quod servandum est, sive dubium si positivum, sive negativum ex c. *parvulos de consec. dist. 4.* cum in utroque casu æque periclitetur salus hominis ob defectum baptismi. Pariter si constet de baptismo, sed prudens sit dubitatio de legitima materia, vel forma, vel intentione, *ne talis dubitatio ruina fidelibus fiat, quoniam non monstratur iteratum, quod non certis indiciis ostenditur rite perractum*, ut ait S. Greg. lib. 12. ep. 31. Monet autem Bened. XIV. lib. VII. c. 6. de Syn. non esse temere adhibendum baptismum sub conditione ob merum scrupulum, vel temerariam suspicionem, sed insuper requiri, ut prudens subsit, & probabilis ratio dubitandi, qualem exigit Catechismus Roman. p. 2. de Sacram. Bapt. n. 59.

30. Ex qua doctrina colligitur 1. non esse baptizandum iterum infantem, de cujus baptismo sit saltem unus testis ocularis, fidedignus, ut docet ipse Bened. in Notif. 8. n. 8. Idque etiam si testis sit fœmina, modo sit exceptione major, nec sint alii testes contrarium testantes. 2. esse sub conditione baptizandos infantes expositos, qui reperiuntur sine schedula de baptismo. Idemque sentiendum cum Bened. XIV. de infantibus, licet appensum collo scriptum habeant, modo non posit haberi certitudo moralis de baptimo rite collato. Ita decretum est in Conciliis Cameracensi, Narbonensi, Aquensi,

Tolosano, & Mediolanensi, atque etiam declaravit Conc. S. Conc. 15. Jan. 1724. excipiens schedulas, in quibus desset moralis certitudo. Colligitur. 3. pueros domi ab obstetricibus baptizatos non esse denuo baptizandos, nisi adsit probabilis suspicio erroris in collato baptismo. Ita censuit S. Congreg. teste docto Zacharia, & est conformis Catechismo Rom. supra laudato, & instructioni S. Caroli de Baptismo. 4. nec esse rebaptizandos ex S. Cong. declaratione pueros ab hæreticis baptizatos, nisi in locis, ubi Pseudo Ministri adhibere non solent conditiones ab Ecclesia præscriptas.

CAPUT IV.

De effectibus Baptismi, & ritibus ab Ecclesia præscriptis.

31. *Quest. 1.* Quinam sint effectus Baptismi? R. 1. condonatur per baptismum originale peccatum, atque etiam actuale ante baptismum commissum, ut constat ex Trid. Sess. 5. §. 5. & Catechismo Rom. n. 42. 2. condonatur etiam pœna pro peccatis debita, ut constat ex eodem Trid. 3. infunditur Divina gratia, qua filii Dei, & regni cœlestis hæredes efficitur. 4. imprimitur character, quod signum est in anima inhærens & nunquam deletur. 5. denique baptizatus fit Ecclesiæ membrum, ejusque auctoritati subjicitur. Notâ tamen in adulto, ut cum fructu baptismum recipiat, præter intentionem requiri fidem, & notitiam mysteriorum nostræ fidei, &